



Aalborg Universitet

**AALBORG UNIVERSITY**  
DENMARK

## **Entrepreneurship Workshop 2016**

*Entrepreneurship Education*

Østergaard, Annemarie

*Publication date:*  
2016

*Document Version*  
Anden version

[Link to publication from Aalborg University](#)

*Citation for published version (APA):*  
Østergaard, A. (2016). *Entrepreneurship Workshop 2016: Entrepreneurship Education*.

### **General rights**

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

### **Take down policy**

If you believe that this document breaches copyright please contact us at [vbn@aub.aau.dk](mailto:vbn@aub.aau.dk) providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

# Rapport :

## Entrepreneurship Workshop 2016



**AALBORG UNIVERSITY**  
DENMARK

Entrepreneurship Education

June 30th, 2016

# Indhold

1 Baggrund .....	2
2 Deltagere.....	3
3 Program.....	3
4 Fem temaer.....	4
4.1 Kompetencer på AAU.....	4
4.1.1 Entrepreneuraktiviteter på AAU .....	5
4.1.2 Workshopdeltagernes egen uddannelsesbaggrund .....	6
4.1.3 Workshopdeltagernes entrepreneurrelevante erfaringer.....	7
4.1.4 Workshopdeltagernes entrepreneurerfaringer på egen krop.....	10
4.1.5 Workshopdeltagernes entrepreneurinteresse stammer fra: .....	11
4.2 Forskningsbaseret undervisning .....	11
4.3 Eksamination.....	13
4.4 Undervisningsindhold .....	14
4.5 Læringsudbytte af entrepreneurskabsundervisning.....	15
5 Afslutning .....	16
Appendix med kompetenceskema og slides til diskussionsoplæg .....	18

## 1 Baggrund

Entrepreneurskab er nu et strategisk fokusområde på AAU. Der findes allerede uddannelser, kurser og erfaringer med entrepreneurskab spredt ud på hele AAU, men der findes ikke et samlet overblik. I fortsættelse heraf er en kortlægning af aktuelle entrepreneurskabskompetencer på AAU og en fortsat udvikling af disse blevet relevant. Et af målene med at afholde en Entrepreneurskab Workshop er at samle interessenterne på tværs af universitetet. Dermed styrkes relationer og videndeling, der understøtter universitets entrepreneurskabsprofil. Desuden sikres at kvaliteten af undervisningen løbende bliver udfordret og udviklet.

Workshop 2016 fokuserer på AAU's entrepreneurskabsuddannelse i forskellige sammenhænge og alle nuværende aktører er indbudt til erfaringsudveksling. Workshoppen er initieret af Christian Nielsen (SAMF Økonomi & Ledelse), Morten Dahlgaard (SEA) og Annemarie Østergaard (SAMF Økonomi & Ledelse - samt referent).

## 2 Deltagere

Forud for workshoppen blev aktører og interessenter indenfor entrepreneurskab på AAU identificeret. Disse personer har modtaget emails, der opfordrer til at blive registreret som interessant og videresende til andre, der endnu ikke måtte være blevet identificeret. Entrepreneurinteressent-listen er åben for alle, der relateret til AAU, og som er involveret i entrepreneurskab. Der deltog 25 fra interessentlisten i workshoppen.

<u>Deltagere ved Entrepreneurskab Workshop</u>	
Anders Drejer	<a href="mailto:drejer@business.aau.dk">drejer@business.aau.dk</a>
Anete Mikkala Camille Strand	<a href="mailto:astrand@hum.aau.dk">astrand@hum.aau.dk</a>
Annemarie Østergaard	<a href="mailto:aoe@business.aau.dk">aoe@business.aau.dk</a>
Birgitte Bak-Jensen	<a href="mailto:bbj@et.aau.dk">bbj@et.aau.dk</a>
Carsten Munk-Hansen	<a href="mailto:cmh@law.aau.dk">cmh@law.aau.dk</a>
Christian Nielsen	<a href="mailto:chn@business.aau.dk">chn@business.aau.dk</a>
Christian Ravn Haslam	<a href="mailto:haslam@hum.aau.dk">haslam@hum.aau.dk</a>
Christian Tollestrup	<a href="mailto:cht@create.aau.dk">cht@create.aau.dk</a>
Frank Gertsen	<a href="mailto:fgertsen@business.aau.dk">fgertsen@business.aau.dk</a>
Ivan Aaen	<a href="mailto:ivan@cs.aau.dk">ivan@cs.aau.dk</a>
Jane Dahl	<a href="mailto:jdc@ulvedybet.dk">jdc@ulvedybet.dk</a>
Jens Myrup Pedersen	<a href="mailto:jens@es.aau.dk">jens@es.aau.dk</a>
Jesper Lindgaard Christensen	<a href="mailto:jlc@business.aau.dk">jlc@business.aau.dk</a>
Kristin Falck Saghaug	<a href="mailto:kfs@business.aau.dk">kfs@business.aau.dk</a>
Lone Krogh	<a href="mailto:lkr@learning.aau.dk">lkr@learning.aau.dk</a>
Louise Tina Brøns Kringelum	<a href="mailto:kringelum@business.aau.dk">kringelum@business.aau.dk</a>
Malene Gram	<a href="mailto:samf-prodekan-udd@aaau.dk">samf-prodekan-udd@aaau.dk</a>
Marie Fallgaard	<a href="mailto:mf@adm.aau.dk">mf@adm.aau.dk</a>
Morten Dahlgaard	<a href="mailto:mda@adm.aau.dk">mda@adm.aau.dk</a>
Morten Lund	<a href="mailto:ml@business.aau.dk">ml@business.aau.dk</a>
Nils Thidemann	<a href="mailto:nt@aub.aau.dk">nt@aub.aau.dk</a>
Peter Rasmussen	<a href="mailto:pra@adm.aau.dk">pra@adm.aau.dk</a>
Romeo V. Turcan	<a href="mailto:rvt@business.aau.dk">rvt@business.aau.dk</a>
Stig Munk-Nielsen	<a href="mailto:smn@et.aau.dk">smn@et.aau.dk</a>
Søren Hougaard	<a href="mailto:shougaard@amsgroup.dk">shougaard@amsgroup.dk</a>
Thomas Vibjerg Hansen	<a href="mailto:tvh@aub.aau.dk">tvh@aub.aau.dk</a>
Yariv Taran	<a href="mailto:yariv@business.aau.dk">yariv@business.aau.dk</a>

## 3 Program

Entrepreneurship Faculty Workshop 2016 - Uddannelse Torsdag den 30. juni kl. 9 – 13 i Fibigerstræde 11, lokale 58		
Tid	Aktivitet	Noter
09:00	Velkomst	Morten Dahlgaard & Christian Nielsen
09:05	Introduktion af workshop organisering og første emne: Spidskompetence	Annemarie Østergaard
09:10	Workshop Session 1 – Kortlægning af kompetencer	Alle
09:30	2. indlæg – Forskningsbaseret undervisning	Malene Gram
09:35	Workshop Session 2 – Udfordringer, Mål og Løsninger	Alle

10:05	3. indlæg – Eksamination	Ivan Aaen
10:10	Workshop Session 3 – Udfordringer, Mål og Løsninger	Alle
10:40	Pause	-
10:55	4. indlæg – Undervisningsindhold (Læringsmål)	Lone Krogh
11:00	Workshop Session 4 – Udfordringer, Mål og Løsninger	Alle
11:30	5. indlæg – Læringsudbytte af entrepreneurskabsuddannelse	Frank Gertsen
11:35	Workshop Session 5 – Prioriteret liste	Alle
12:00	Opsamling – næste workshop	Annemarie Østergaard
12:20	Sandwich og netværk	Alle

## 4 Fem temaer

Der er mange emner indenfor entrepreneurskab, der er relevante i forbindelse med profilering af et universitet, etablering af uddannelser og drift af entrepreneurskabsaktiviteter. Efter en grundig gennemgang af forudsætningerne for entrepreneurskab i universitetssammenhæng er der fem områder, der er uundgåelige og direkte forbundne:

1. Kompetencer
2. Forskningsbaseret undervisning
3. Eksamination
4. Undervisningsindhold, herunder læringsmål
5. Læringsudbyttet på en AAU entrepreneurskabsuddannelse

Disse fem temaer er derfor alle medtaget i programmet for workshoppen til en første fælles bearbejdning og diskussion af og med de direkte involverede. Grupperne er sammensat forskelligt for hver session, så vidensdeling, kendskab til kollegaer og holdningsafklaring er optimal. Desuden forventes det, at erfaringerne fra nuværende og tidligere indsatser automatisk vil blive inddraget i gruppedrøftelserne. Udforskning, evaluering og udvikling af emnerne forventes tilsvarende at resultere i en fremtidig velfunderet indsats på tværs af institutter og fakulteter. Relevansen af temaerne i lyset af den fremtidige entrepreneurprofilering af Aalborg Universitet kan ikke være mere aktuell.

### 4.1 Kompetencer på AAU

Nuværende AAU-kompetencer indenfor entrepreneurskab skal forstås som kvalitet og indhold af dels de aktuelle entrepreneur-uddannelsesstilbud AAU tilbyder studerende, og dels de kompetencer, som den aktuelle undervisnings- og organisationsstab besidder. På workshoppen er kompetencerne indsamlet i forhold til indhold. Det bør efterfølgende udvides til at dække samtlige interessenter på AAU, efterhånden som entrepreneurinteressent-listen bliver fyldestgørende. Kompetencerne er ikke i denne forbindelse bedømt kvalitetsmæssigt. Først oplystes aktiviteter på Aalborg Universitet og efterfølgende udredes deltagernes aktuelle kompetencer opdelt i uddannelsesbaggrund, entrepreneurrelevante erfaringer og entrepreneurerfaringer på egen krop. Afslutningsvist svarer deltagerne på, hvorfra deres interesse for entrepreneurskab stammer.

#### 4.1.1 Entrepreneuraktiviteter på AAU

Nedenfor er deltageres kendskab til aktuelle entrepreneurskabsaktiviteter afdækket, og skulle der være flere aktiviteter end disse, har de ikke formået at opnå en kendskabsgrad, der kunne ramme deltagerne. Derefter ses deltageres forslag til nye relevante entrepreneurskabsaktiviteter.

#### Nuværende entrepreneuraktiviteter på AAU

- AAU Inkubator
- Creative Genius
- Entrepreneurial Engineering
- Udvikle undervisere og studerende til at arbejde innovativt/entreprenant
- Innovationsledelse
- New Venture Creation
- Software innovation
- Strategi og innovation
- Teknologiledelse
- U-CrAC
- Virksomme processer
- WOFIE

#### Forslag til fremtidige entrepreneuraktiviteter på AAU

Deltageres konkrete forslag til fremtidige entrepreneurskabsaktiviteter på AAU fremgår af nedenstående liste.

- 11. semester i entrepreneurskab
- Create Incubator-concept
- Digital disruption med tværfaglig forskning
- Entrepreneur- og Innovationskurser/- semester for AAU-studerende eller ph.d.-studerende
- Fokus på eksistentielle aspekter af entrepreneurskab og alternative værdiforståelser
- Inkubator aktiviteter med involvering af Business Angels
- Interdisciplinær entrepreneurskabsforskning
- Internationale projekter, hvor AAU-studerende skal løse konkrete problemer og har fokus på entrepreneurskab i et tværfagligt og internationalt setup
- Løft e-learningdelen
- Multidisciplinære entreprenante bachelor og master programmer
- New Venture Creation på tværs af fagområder
- Nye samarbejdsflader til virksomheder og organisationer for SAMF-studerende
- Problembaseret undervisning med tæt virksomhedssamarbejde
- Samarbejde omkring entrepreneurskabsprojekter
- Samling af forskning og kompetencer og uddannelse i anvendt entrepreneurskab og brugerdrevet innovation
- Studerer workshops på tværs af studieretninger/fakulteter
- Tematisk samarbejde på regionalt eller sektor niveau
- Tematisk samarbejde på regionalt/kommunalt niveau
- Tværfaglige entrepreneur-valgfag/-kurser/-semester/-uddannelser
- Tværfaglige PBL-aktiviteter, gerne på tværs af institutioner og uddannelsesniveauer, eksternt og internt

Tættere link mellem uddannelse, forskning, vidensspredning og praksis som bygger bro mellem teori og praksis

Udvikle universitetsundervisere/forskere til at uddanne studerende til samfundets og arbejdspladsernes udfordringer

Undervisningsforløb med tæt virksomhedssamarbejde

#### 4.1.2 Workshopdeltagernes egen uddannelsesbaggrund

Som kompetente undervisere, vejledere og organisatorer af Aalborg Universitets entrepreneurskabsaktiviteter er en alsidig og relevant uddannelsesbaggrund en fordel.

Workshopdeltagernes baggrund er sammensat, som det fremgår af nedenstående liste, hvor uddannelsesbaggrunden er anonymiseret.

Listen vil formodentlig få en anderledes sammensætning, når samtlige interessenters baggrund er medtaget. En fuldstændig afdækning kan benyttes aktivt, evt. i en målrettet sammensætning af stampersonel eller rekruttering efter særlige kompetencer til specifikke opgaver.

Arbejdet på hotel, forretning, produktionsvirksomhed

AUB

cand.merc. Økonomistyring

cand.mag. Hum.Dat.

cand.merc.

cand.merc. Organisation og strategi

cand.merc. Økonomistyring

cand.merc.jur.

cand.polyt. Systemkonstruktion

cand.pæd.psych

cand.scient. MAT/DAT

cand.theol.

Diplom ingeniør

Erfaring fra arbejdsmarkedsstyrelsen og undervisningsministeriet

Fagjournalist

HA

Ledelse

Lærer

Læringsscenografi

M.Sc. Industrial Engineering

M.Sc. Marketing

M.Sc. Systemkonstruktion med energispecialisering

M.Sc. Virksomhedssystemer

MA

Materiel storytelling

MBA (INSEAD)

MIKE-B

Musik

Musikteknologi

ph.d.

ph.d. Business Model Design

Ph.d. Comm.technology

ph.d. Datalogi  
ph.d. i organisationsforandring og kommunikation  
ph.d. Innovation Management-Business Model Innovation  
ph.d. Int. Entrepreneurship  
ph.d. Strategi  
ph.d.stud.  
ph.d. stud (innovativ undervisning)  
Politik og Administration  
Projektledelse  
Samf. fakultetet  
Socionom  
Statsaut. Revisor  
Sygeplejerske  
Uddannelse og forsker  
Zoneterapeut  
Økonomi

#### **4.1.3 Workshopdeltagernes entreprenurrelevante erfaringer**

Et andet kriterium for kompetenceallokering til specifikke entreprenuraktiviteter kan eksempelvis være nuværende og tidligere erfaring på AAU, erfaring fra andre universiteter, erfaring hentet udenfor universitetsregi, konkrete praktiske færdigheder og specielle pædagogiske erfaringer. Nedenfor er i anonymiseret form oplistet deltagernes a) aktuelle og tidligere AAU-aktiviteter, b) faglige praktiske erfaringer og c) pædagogisk praktiske erfaringer.

#### **Egne aktuelle og tidligere AAU-aktiviteter**

Artikel om entrepreneurskabsaktiviteter  
Censor  
Entrepreneurskab  
ERASMUS Intensive programmer  
Extern  
Fast deltager som search lounge på Wofie og  
Forskning  
Forskning i Business Models  
Forskning i innovation og forretningsmodeller  
Forskning og organisatorisk arbejde  
Forskning/Undervisning/Udvikling/Ledelse/Koordination  
Forskningsgruppeleder  
Fundraising  
Innovationsledelse  
IPR  
Jura  
Kommercialisering  
Kommercialisering af forskningsbaserede opfindelser  
Kontakt til internationale studerende  
Kontinuerlige forbedringer



Kursusholder og vejleder  
Kursusudvikling  
Lektor  
Lobbyisme  
Marketing og strategi  
Mentor i New Venture Creation  
Netværksfacilitering  
Oplæg om projektledelse  
Organisatorisk scenografi Organisationsadfærd/-forandring  
PatLib Center ift. rettigheder og patenter  
PBL  
PBL-undervisning  
Ph.d. projekt med observation af 2 EU projekter og entreprenører  
Planlægning  
Planlægning af kurser  
Praktik  
Problembaseret undervisning på MMT, MBA, HD  
Produktudviklingsprocesser/organisering  
Projektledelse  
Projektleder  
Research  
Research i Entrepreneurship Business Models, Co-Creation, innovationsstrategi i etablerede virksomheder og corporate entrepreneurship  
Samarbejde med SEA  
Samarbejde med UCN og TechCollege og SOSU om innovations- og entreprenørskabsforløb  
Softwareinnovation  
Softwareudvikling  
Specialekoordinator  
Strategi  
Strategisk partnerskab og projekter med AAU-studerende og virksomheder  
Studienævnformand for energi  
Supervision  
U-CrAC, Camp: Virksomme processer + Innovation og forretningsudvikling  
Uddannelseskoordinator  
Udvikling af og undervisning/vejledning på flere innovations- og entreprenørskabsforløb: WOFIE, Solution Hub og U-CRAC  
Undervisning  
Undervisning i MIKE, EE, Management Accounting, IBE, OIM  
Vejledning  
Videnskabelig projektmedarbejder  
WOFIE-erfaring  
Workshopfacilitering

### Egne faglige praktiske erfaringer

10+startups, 5 investeringer, 3 exits  
30 års praktisk erfaring  
Account Management  
Bestyrelsesarbejde  
Bestyrelsesarbejde, bl.a. i start-ups/virksomheder  
CBS intrapreneur  
Erhvervschef og produktionsskoleforstander med udvikling af kommunal forvaltning, national policy, virksomheder og unge mennesker  
Eventfacilitering  
Forretningsudvikling  
Forskning  
Implementering, Analyse, Evaluering  
Informationssøgning i problemløsning, innovationsprocessen og entrepreneurskab  
Inkubatorhåndtering  
Interview af entreprenører/SMV-ejere  
Jura, IPR, kommercialisering (konsulent)  
Kommercialisering(IPR-beskyttelse, Kontraktforhandling, Venture kapital, Bestyrelsesarbejde)  
Koncernhandel  
Koncernøkonomi  
Konsulent (logistik og samarbejde) og research assistant  
Konsulent i sektorrestrukturering og modernisering  
Ledelse  
Leder  
Lidt konsulentvirksomhed, mest undervisning/workshops  
Management niveau i virksomhed  
Netværksfacilitering  
New Business Creation  
Off-shore projekter  
Policy rådgivning  
Praktisk politik  
Projektledelse  
Projektstyring  
Publikation  
Rådgivning  
Software Design  
Sparring med iværksættere omkring eksekvering  
Stærkstrømsingeniør  
Tovholder  
Undervisning  
Workshopfacilitering  
Workshops med virksomheder

## Egne pædagogisk praktiske erfaringer

10 år som underviser på fuld tid  
 Adjunkt pædagogikum  
 Erfaring fra undervisning  
 Eventmager  
 Executive MBA course in Entrepreneurship  
 Foredragsholder  
 Generel IPR Undervisning  
 Internationale projekter og tværfaglige projekter  
 Konsulent med vidensspredningsprocesser og aktionsforskningsforløb  
 Lærerruddannelse  
 Lærervejledning og coaching  
 Medunderviser/vejleder ift. informationssøgning  
 Milepælsplanlægning  
 New Venture Creation  
 Problembaseret undervisning og vejledning på MMT, MBA, HD  
 Studenterprojekter og workshops med problemudfordringer, definition og problemanalyser  
 Uddannelseskoordinator  
 Uddannelsesudvikling  
 Udviklet læreres og lægers undervisningskompetence  
 Undervisning  
 Undervisningsstrategi  
 Undervisningsudvikling  
 Undervist i snart 30 år  
 Vejleder i strategi, organisationer, Business Models og innovation  
 Vejledning og undervisning  
 WOFIE  
 Workshopafholdelse

### 4.1.4 Workshopdeltagernes entreprenurerfaringer på egen krop

Indenfor entrepreneurskabslitteraturen diskuteres om entrepreneurskabslæring kan eller ikke kan videregives uden selv at være eller have været entreprenør, eller i det mindste komme fra en entreprenant familie. Derfor er workshopdeltagerne også spurgt til disse oplysninger, der er indsat i skemaet nedenfor.

Egen virksomhed/Own enterprise		Ja/Yes	10	Nej/No:	11
<b>Aktuelt &amp; Tidligere/Current &amp; Previous</b>					
	Hovederhverv/Main occupation:	Ja/Yes	7		
	Bierhverv/Part time:	Ja/Yes	11		
	Fritid/Leisure time:	Ja/Yes	4		
<b>Kommentarer/Comments - Branche:</b>					
	Forskellige				
	IT-rådgivning/Software udvikling				
	Konsulent				
	Konsulent/foredrag				

NGO		
Olieindustrien		
Organisationsforandring og læring		
Psykologisk rådgivning		
<b>Entreprenant familie/Entrepreneurial family</b>	Ja/Yes <input type="text" value="7"/>	Nej/No: <input type="text" value="10"/>
<b>Kommentarer/Comments:</b> Altid opfordret til at gå nye veje/Politisk opdraget International Management Konsulent i 25 år, nu pensioneret Selvstændige dominerer familiemønstret i forskellige kombinationer Selvstændige forældre og søskende		

#### 4.1.5 Workshopdeltagernes entrepreneurinteresse stammer fra:

Ud fra nedenstående liste stammer deltagernes interesse for entrepreneurskab med egne ord fra vidt forskellige steder: lige fra at være en del af identiteten til at have stødt på det i forbindelse med nogle studerende på Aalborg Universitet.

3. ben!

Arbejder med udvikling af uddannelser. Innovation og Entrepreneurskab er en stor del af det Arbejdet for og med iværksættere i 10 år

Del af identiteten

Dissimination

Forskning

Fra at arbejde med feltet professionelt som rådgiver

Innovation Management & Entrepreneurship Studier

Koble "kloge hoveder" med "kloge hænder"

Kunst, teologi, filosofi og mødet med entreprenører

Livslang passion. Begyndte længe før "hype"

Mange års erhvervsaktivitet som iværksætter med opbygning af international koncern

Mødet med studerende på AAU

Problembaseret

Research og entreprenant netværk

Researchbaseret undervisning

Skal udvikle entrepreneurkursus under energi

Store forbilleder

Udvikle interessante ideer

Understøtte studerende i deres læring og forskere i deres forskning fra alle fagmiljøer

#### 4.2 Forskningsbaseret undervisning

Temaet forskningsbaseret undervisning er diskuteret i grupper. Først med en identifikation af udfordringerne via en brainstorm, der efterfølgende er organiseret som opnåelige mål. Disse

hovedpunkter er sluttelig bearbejdet med henblik på at finde løsninger til at opnå målet. Nedenfor er gruppernes arbejde samlet under disse tre overskrifter.

Udfordringer	Samlet i Mål	Løsninger
Perspektiver på forskning Bemanding Læringsmål (teori via praksis) Hvilket forskningsparadigme danner ramme om undervisning?		Danne bro til udfordringer  Vidensdeling
Kendskab til forsker/underviser Ført hånd – skal øve mere Inklusion som ressource Forforståelse Læringsmålene Involvering kan være svært Progression Silotænkning Stå-økonomi modeller	Inklusion ift. Forskning  Mindset og roller (samf.mæssigt)  Studieordninger  Organisatoriske rammer	Belønne entreprenant adfærd (ansatte + studerende) Kobling af de 3 ben gennem entreprenante forløb -> bestyrelsens opbakning til alternative kilder Undervise entreprenant Væk fra lektioner->workshop-praksisforløb Tværfaglighed og kreativitet med et formål
Definition af forskningsbaseret undervisning Inspirere studerende til research-nysgerrighed Tid til rådighed for studerende i bachelor undervisning og projekter Metoder og videnskabsteorier Måle udbyttet (læring+startups) Værdsætte forståelse Problemforståelse-opportunity spotting Forbinde teori med praksis	En (få) definition af forskningsbaseret undervisning  Målsætte at arbejde med entrepreneurskab  Forbinde PBL og entrepreneurskab	PBL udvikling  Interdisciplinær research
Svært at definere entrepreneurskab ift. f.eks. udviklingsprojekter At se hvordan det bruges og relateres til praksis Omsætte det forskningsbaserede til praksis Hvornår er det forskning? Eget (ikke godkendt) materiale. Forskning skal passe til undervisningstema Målinger (KPI'er) skal passe til forsk. uddannelser Dokumentering af at det er forskningsbaseret Brug af D-VIP	Begrebsafklaring: forskning + entrepreneurskab  Skabe sammenhæng ml.: forskning/læringsmål + læringsmål/projekter  Måling af sammenhæng/effekt: entrepreneurskabsundervisning skaber entreprenant adfærd  Hvad bliver de studerende målt på?	Brug af virksomheder til understøttelse af undervisning.  Sammenhæng ml. forskning-læringsmål-projekter via eksemplificering fra løbende forskning.  Infrastruktur omkring entrepreneurskab: hjælp til nye virksomheder (forretningsudvikl) + adgang til kompetencer fra andre fakulteter + generelt adgang til ressourcer + overblik over muligheder  Evaluerig fra studerende om det er forskn.baseret undervisn.

Af ovenstående oversigt fra workshopdeltagerne fremgår det, at forskningsbaseret undervisning i entrepreneurskab opnås ved at strukturere entrepreneuraktiviteter som en særskilt enhed, der er organiseret som en tværdisciplinær uddannelse. Entrepreneuruddannelsen skal demonstrere en anerkendende kultur med ligelig tilknytning til og adgang for praksis i virksomheder og forskningsbaseret nytænkning. Undervisningen skal demonstrere entreprenant elitær pædagogik relateret til PBL og med fortløbende videndeling på tværs af Aalborg Universitet.

### 4.3 Eksamination

Temaet eksamination i entrepreneurskab er diskuteret i grupper. Først med en identifikation af udfordringerne via en brainstorm, der efterfølgende er organiseret som opnåelige mål. Disse hovedpunkter er sluttelig bearbejdet med henblik på at finde løsninger til at opnå målet. Nedenfor er gruppernes arbejde samlet under disse tre overskrifter.

Udfordringer	Samlet i Mål	Løsninger
Læringsmål Ressourcer til læring og evaluering (=ECTS) Link (evaluering) til projektarbejde Lappeløsninger Kæde teori til praksis Forklare vigtigheden af at være entreprenant - intrapreneurship	Manglende integration  Brudt kæde  Tilpasningsdygtigt	Sammenhæng mellem teori og praksis  Ledelsesmæssig prioritering  Fælles løsninger: kursuskatalog  Erfaringsudveksling på kursusbasis
Validitet Vurdere skæve ideer Kollegaer taler for lidt sammen Mangel på tid og ressourcer Selv være mere entreprenante ("turde") i undervisningen	Kvalitetskriterier for assessment  Fælles holdning og viden om hvordan vi gør	Tværfagligt studienævn med fokus på kvalitet i assessment og former Brede læringsmål via dialog med studerende og indbyrdes mellem kollegaer Tryghed for studerende til at fejle og kunne fortsætte
Sammenhæng mellem praksisnært indhold og faglig kunnen Meget forskellige faglige baggrund ved valgfag Gode iværksættere ikke lig med gode akademikere Hvilke dimittender ønsker vi? Hvad skal de kunne? Hvad vil vi måle på?		Opdeling i to, der begge skal bestås: - Akademisk - Resultat Game exam Afstemme fælles læringsmål, der er entreprenante Samling af entrepreneuruddannelser (fælles ressourcer) Fjerne økonomisk silotænkning
Definer målekriterier Eksaminationsformer: semester projekter + kursus Balance og klarhed mellem viden-færdigheder-kompetencer Gruppeeksaminationstræning	Lige fordeling mellem viden-færdigheder-kompetencer  Definer målekriterier Eksaminationsform	Penge

Workshopdeltagerne fandt frem til, at eksamination i entrepreneurskab på Aalborg Universitet forbedres ved etablere entreprenante læringsmål, der er afstemt tværdisciplinært og nøjagtigt afpasset det aktuelle entrepreneuruddannelsesstilbud, fx valgfag på bachelorniveau i erhvervsøkonomi. Aalborg

Universitet skal prioritere entrepreneurskab ressourcemæssigt, så kvalitet og intensjon kan opfyldes i form, indhold og udbytte. Entrepreneuruddannelserne tilbydes de studerende i et ”kursuskatalog”, der demonstrer

1. fleksibilitet ift. øvrige uddannelsesvalg,
2. adgangskrav ift. studenternes forudsætninger og
3. eksamenskrav ift. akademisk niveau og praktisk resultat.

#### 4.4 Undervisningsindhold

Temaet undervisningsindhold og herunder læringsmål i entrepreneurskab er diskuteret i grupper. Først med en identifikation af udfordringerne via en brainstorm, der efterfølgende er organiseret som opnåelige mål. Disse hovedpunkter er sluttelig bearbejdet med henblik på at finde løsninger til at opnå målet. Nedenfor er gruppernes arbejde samlet under disse tre overskrifter.

Udfordringer	Samlet i Mål	Løsninger
Synlig ROI for virksomheder Kompetencer er generiske Man får personlige kompetencer Hvilke attitude/kompetencesæt? Bind generiske kompetencer på på faglighed God ”forstyrrelse” af virksomheder Afstem læringsmål ift. det vi vil skabe (strategisk) Skelne mellem at skabe iværksættere og entreprenante studerende		Nedbrydning af økonomisiloer  Katalog med kurser, hvor man skal vælge x antal, der medfører forskellige entrepreneurskabs-profiler  Entrepreneurskab som del af PBL Fælles tværgående læringsmål Små nedslag gennem hele uddannelse fremfor et 30 ECTS kursus
Definer indhold, der udvikler entreprenant mindset OG er akademisk Progression i studiet:BA->MA Fra ”elev” til universitetsstuderende Undervisere reflektere over hvilken slags studerende vi har Fokus på pædagogik, der er meningsfuld for den studerende PBL og læring om PBL Dannelse af det personlige element i entrepreneurskab (eksistentiel) Problem med længde af studiet	Meningsfuld undervisning  Balancere lektioner OG praksis  Sikkerhed versus frygt for fejl (lære at risikere og lære at udvikle)  Hvad er du her for?	E-læring  Gaming – Edutainment  Redefiner PBL  Mod  Rolle-modellering  Udfordre og spørge de studerende om, hvad de vil yde til denne verden  Fokus på MA-niveau indholdet
Praksis – Teori Kursusbeskrivelser og studieordninger Ressourcer Virksomhedssamarbejde Evne til problemforståelse i en kritisk tilgang	Forventninger og rammer  Arbejde med reelle problemstillinger  Undgå konsulenttænkning og udfordre det bestående	Prioritering fra ledelsen  Holistiske forløb  Vidensdeling  Positiv synergi med erhvervsliv og interessenter

Beskrive progression i PBL og metode entreprenant Beskrivelse af læringsmål-tolkning Definition af begreber ift. entrepreneurskab, så det matcher PBL	Begrebsafklaring  Træne studerende til at møde muligheder  Værdiskabelse	Viden kan findes  Studerende lære at bringe viden i spil indenfor forskellige fagområder i forhold til PBL – undervisningsformer og det tværfaglige element
---	--	--

Grupperne nåede frem til, at undervisningsindhold og herunder læringsmål i entrepreneurskab tilgodeses bedst ved at nytænke PBL med entreprenante undervisningsmetoder. Viden skal tilvejebringes fra praksisnære kilder, rollemøder, de studerende og undervisere i et samspil. Der ønskes en holistisk progression bag entrepreneuruddannelsesstilbud, der lever op til idealet om AAU som førende på (mindst) det danske entrepreneuruddannelsesmarked. Indholdet skal i fleksibilitet leve op til forskelligartede læringsmål. Iøvrigt forventes en afsmittende effekt på hele universitet, hvor entrepreneuruddannelsen fx kan anvendes til at afprøve og nytænke uddannelsesmetode og -indhold.

#### 4.5 Læringsudbytte af entrepreneurskabsundervisning

Grupperne havde intense diskussioner om prioritering af læringsudbyttet i entrepreneurskabsundervisningen, men ingen af grupperne fandt frem til entydige generelle løsninger. Derimod fandt grupperne følgende emner, som må anses for at være de væsentligste områder at afklare i forhold til beskrivelse af læringsmål i entrepreneurskabsundervisningen:

De fire gruppers brainstorm med de vigtigste læringsudbytter – ikke prioriteret rækkefølge			
Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4
Proces	Attitude omkring entrepreneurer	Ny virksomhed	Værdiskabelse
Genier	Vælge rigtigt input og ressourcer	Nye løsninger i offentlig sektor/gamle problemer	Videnberedskab
Forretning som mål	Kvalitetssikring af kursus	Kritisk stillingtagen	Courage/mod
Forretning som biprodukt af processen	Andre værdier end entrepreneurskab i studiet	Lære at skabe værdi	Afmystificere entrepreneurskab
Identitet	Hvad er værdiskabende for virksomheder	Intraprenante kandidater	Teori
Retfærdiggøre undervisning	Værdi for studerende	Organisatorisk kapabilitet	Metode
Forfølge muligheder	Hvordan måles et output som værende entreprenant	Skabe vidensnetværk	Kompetencer (PBL)
	Det man laver skaber værdi/er vigtigt	Co-creation	Entreprenant mindset
	Hvordan sætter vi performancemål i akkreditering	Højere abstraktionsgeneralisering	Faglighed
	Konkurrenceparameter: at de studerende kommer ud og kan bruges	Løse virkelige problemer	Diversification
	Skifte branche sidenhen kan være et mål		Cross faculty
			Interdisciplinært



Da diskussionerne ikke frembragte entydige svar, må det gælde, at hvert enkelt uddannelsesstilbud i entrepreneurskab på Aalborg universitet fremover skal udvikle egne læringsmål i forhold til kursusform, studieretning og –niveau og med fordel kan hente inspiration i ovenstående katalog.

## 5 Afslutning

Som afsluttende kommentar har der været intense og relevante diskussioner blandt workshopdeltagerne for alle fem basale temaer omkring den fremtidige entrepreneurskabsundervisning på AAU. Diskussionerne afspejler en engageret interesse i entrepreneurskab på Aalborg Universitet nu og i fremtiden.

Resultaterne af gruppernes bearbejdning af de fem temaer er i beskrevet til sidst i de respektive afsnit. I korte træk kan temaerne summeres som følger:

Kompetencer med diversitet og dybde kendetegner workshopdeltagerne, der kan anses som repræsentanter for interessenterne på Aalborg Universitet. Dog skal der yderligere undersøgelser til for at afklare hvilke kompetencer, der kan betegnes som de nødvendige og/eller tilstrækkelige kompetencer i forhold til det enkelte undervisningstilbud. Formålet i denne workshop var at afdække og synliggøre de aktuelle kompetencer på universitetet og værdien af en sådan afdækning.

Forskningsbaseret undervisning i entrepreneurskab opnås i særlig grad ved tværfaglige indsatser, der kan danne bro mellem parter, der i dag anses for at være adskilte. Undgå silotænkning økonomisk og fagligt og lægge op til nytænkning med eksempelvis ligeværdigt forskningssamarbejde mellem virksomhedspraksis og den akademiske verden.

Eksamination i entrepreneurskab opnås bedst ved at samtænke fælles læringsmål, der tilgodeser det akademiske såvel som det praktiske. Desuden peges der på forskelligartede tværgående initiativer.

Indholdet i læringsmål og undervisning anses for at være i naturlig forlængelse af PBL, der med fordel kan nytænkes. Desuden peges på, at en progressiv helhedstænkning for entrepreneurstudieformen med en samling af ressourcer og interessenter kan intensivere undervisningen og dermed opnå synergi til fordel for alle parter.

Workshopdeltagerne gav udtryk for stor tilfredshed med form og indhold af workshoppen. Det er et ønske fra deltagerne, at en sådan workshop kan gentages, og målet er to gange årligt. Der blev yderligere aftalt et samarbejde om en fælles PBL-ansøgning fra forskellige institutter med det formål at samtænke og udvikle PBL og entrepreneurskabsundervisning.

Som et kuriosum afspejler nedenstående tabel workshopdeltagerenes samlede konkrete kompetencer i forhold til entrepreneurskab. En del har egen erfaring med entrepreneurskab, men ikke alle. En

tredjedel stammer fra en entreprenant familie, så de fleste gør ikke! Halvdelen har lavet research om entreprenører, udgivet artikler og samlet empiri. Endnu flere har samarbejdet med og om entreprenører i forskellige sammenhænge.

Desuden har Aalborg Universitet helt aktuelt ansatte, der i forskellig sammenhæng influerer på entreprenørskabspolitik. De pædagogiske erfaringer er fordelt på forskellige opgaver, så der er lidt under halvdelen repræsenteret på hvert af de områder, hvor der er kontakt til studerende.

ENTREPRENEUR - kompetencer på AAU		
Faglige praktiske erfaringer/Professional practical experiences:		
Iværksætter/Entrepreneur	Hovederhverv/Main occupation:	7
	Bierhverv/Part time:	11
	Fritid/Leisure time:	4
	Entrepreneurfamilie/Entrepreneurial family:	7
Udgivet artikler - bøger/Published articles - books:		13
Empirisk undersøgelse af entreprenører/Empirical survey of entrepreneurs:		10
Samarbejde med entreprenører/Cooperation with entrepreneurs:		15
Samarbejde og erfaring fra erhvervskontor, væksthus & innovationsparks/ Cooperation and experience from local and regional business offices & incubation parks:		14
Samarbejde med og erfaring fra et nationalt niveau/Cooperation and experience at a national level:		8
Internationalt samarbejde og erfaring/International cooperation and experience:		8
Pædagogisk praktiske erfaringer/Pedagogical practical experiences:		
Underviser/Teacher:		9
Vejleder/Supervisor:		9
Eksaminator-Censor/Internal-External Examiner:		9
Uddannelsesprogramleder/Education programme coordinator:		8
Foredragsholder/Keynote speaker:		9
Eventmager/Eventmaker:		5

*Annemarie Østergaard*

26. August 2016

## Appendix med kompetenceskema og slides til diskussionsoplæg

AAU Entrepreneur Workshop 2016		
Uddannelse/Education		
Navn/Name:		
E-mail:		
Baggrund/Background		
Egne uddannelser/Own educations:		
Egen virksomhed/Own enterprise	Ja/Yes: <input type="checkbox"/>	Nej/No: <input type="checkbox"/>
Branche:		
Aktuelt & Tidligere/Current & Previous		
Hovederhverv/Main occupation:	Ja/Yes: <input type="checkbox"/>	Nej/No: <input type="checkbox"/>
Bierhverv/Part time:	Ja/Yes: <input type="checkbox"/>	Nej/No: <input type="checkbox"/>
Fritid/Leisure time:	Ja/Yes: <input type="checkbox"/>	Nej/No: <input type="checkbox"/>
Kommentarer/Comments:		
Entreprenant familie/Entrepreneurial family	Ja/Yes: <input type="checkbox"/>	Nej/No: <input type="checkbox"/>
Kommentarer/Comments:		
Hvorfra stammer din interesse/What was the origin of your interest:		
Kompetencer/Competences		
Egne aktuelle og tidligere AAU-aktiviteter/Own current and previous AAU-activities:		
Faglige praktiske erfaringer/Professional practical experiences:		
Pædagogisk praktiske erfaringer/Pedagogical practical experiences:		
Forslag til fremtidige AAU-aktiviteter/Suggestions of future AAU-activities:		
Entreprenant spidskompetence/Entrepreneurial main competence:		

## Workshop 2-Research based

Challenges for the near future?

- How does research-based learning in lectures create the most learning?
- How do we measure, monitor and report this in a meaningful and not too resourceful way?
- What is special when 'entrepreneurship' is at stake?



AALBORG UNIVERSITY

## Workshop 3-Examination

Some questions:

How do we weight

- Knowledge?
- Skills?
- Competencies?

Do we focus on

- Theory?
- Practice?

Do we focus on

- Tools & techniques?
- Methods?
- Improvisation and Bricolage?

Do we include both

- Entrepreneurship and intrapreneurship?

How do we grade

- Pass / Fail?
- 7-point scale?

Forms of examination?

- Integrated interm project exam?
- Based in full or in part on mini-project?
- Oral exam?
- Written exam?
- Via class participation?



AALBORG UNIVERSITY

## Workshop 4-Content

So... we must teach students

- To acquire professional and subject related skills as well as entrepreneurial and transversal skills by the way we organize teaching (content - variation – innovation a.s.o.)
- We must re-consider assessment forms (continuous formative feedback integrated in summative assessment)
- Further develop on our PBL model (the model in itself support the development by mentioned competences)
- Many students are prepared to meet these challenges!

But....

[http://www.cefu.dk/media/353166/g\\_\\_ned\\_til\\_din\\_stanaldermand\\_samllet.pdf](http://www.cefu.dk/media/353166/g__ned_til_din_stanaldermand_samllet.pdf)



AALBORG UNIVERSITET

## Workshop 5-Profit/Benefit/Output

⊙The **ultimate** purpose of entrepreneurship teaching is the **value created for society**

...which means that a **startup or new buzz venture is the best possible outcome** from completing an academic program!

★Well.....the few 'buts'...



AALBORG UNIVERSITET